

Kommunstyrelsen

För kännedom
Kommundirektörerna

Samverkansöverenskommelse avseende kommunal energi- och klimatrådgivning i Stockholms län samt Håbo kommun

Rekommendation

Storsthlm's styrelse beslutade vid sammanträdet den 22 juni 2017 att rekommendera kommunerna i länet att anta samverkansöverenskommelsen avseende kommunal energi- och klimatrådgivning.

Ärendebeskrivning

Kommunerna i Stockholms län samt Håbo kommun, Uppsala län, samverkar idag kring den kommunala energi- och klimatrådgivningen, EKR. Genom den kan privatpersoner, företag och organisationer få kostnadsfri rådgivningen, exempelvis med att:

- minska energianvändningen i bostäder eller lokaler
- sänka energikostnader
- optimera uppvärmnings- eller ventilationssystem
- minska klimatpåverkan
- få en mer energieffektiv bostad genom bättre fönster, isolering, belysning med mera.

Med anledning av att nuvarande avtal upphör att gälla den sista december 2017 beslutade Storsthlm's styrelse att ge kansliet i uppdrag att leda arbetet med att ta fram ett nytt förslag till ny samverkansöverenskommelse gällande kommunalt samarbete om energi och klimatrådgivning.

Samverkansöverenskommelsen har utformats i samråd med en beredningsgrupp och en arbetsgrupp.

I beredningsgruppen ingick kommundirektörerna i Botkyrka, Lidingö och Upplands-Bro kommuner samt stadsutvecklingschefen i Stockholms stad.

I arbetsgruppen ingick kansli- och utvecklingschefen i Upplands-Bro och miljöcheferna i Botkyrka och Lidingö samt chef för enheten energi och klimat vid miljöförvaltningen, Stockholm.

Avstämningar har under arbetets gång gjorts med nätverken för kommundirektörer och kommunstyrelseordföranden på Storsthlm samt Statens energimyndighet.

Ny överenskommelse

I framtagandet av den nya överenskommelsen gällande energi- och klimatrådgivningen har målsättningen varit att skapa en tydlig styrkedja mellan politiska inriktningsbeslut och operativ verksamhet. Syftet är att öka och förbättra förutsättningar för fortsatt mellankommunalt samarbete gällande användningen av statsbidraget till energi- och klimatrådgivningen.

Ett antal brister har identifierats i den nuvarande avtalskonstruktionen. Det handlar bland annat om arbetets koppling till övrigt klimatarbete i kommunerna och regionen.

Det nuvarande avtalet anses också vara för detaljorienterat och med en allt för svag styrkedja. I den nya överenskommelsen ligger fokus på styrningen av samarbetet.

Styrningen av samarbetet som överenskommelsen reglerar utgår från ett mandat från Storsthlm's styrelse samt från den politiska viljeinriktning som manifesteras där. Vägledande i arbetet har varit styrelsens medskick att så mycket som möjligt ska göras i samverkan samt att energi- och klimatrådgivningen behöver bli en tydligare del av kommunernas totala energi- och klimatarbete.

Den nya samverkansöverenskommelsen är utformad för att fungera över tid och är därför dynamisk till sin karaktär och med det också mindre detaljerad jämfört med det tidigare avtalet. Styrelsen ska enligt överenskommelsen besluta om en styrgrupp vars ledamöter nomineras av kommundirektörerna. Styrgruppen i vilken chefer alternativt nyckelpersoner med beslutsmandat ska ingå leder och beslutar om aktiviteter i en verksamhetsplan som utgår från styrelsens inriktningsbeslut samt följer upp arbetet. Styrgruppen återrapporterar årligen måluppfyllelse till styrelsen. Vidare utser styrgruppen i sin tur projektledare som tillsammans med arbetsgrupper med egen personal alternativt externt upphandlade resurser som genomför det operativa arbetet.

Även en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av verksamheten föreslås vara en bärande del i den nya överenskommelsen. Detta i kombination med en tydlig politiskt strategisk inriktning ger i sin tur förutsättningar för att energi- och klimatrådgivningen får en tydligare plats i kommunernas totala arbete inom energi- och klimatområdet.

Med den föreslagna beslutsstrukturen kommer en årlig verksamhetsplanering att föregås av en strategisk politisk diskussion som ger riktlinjer för det gemensamma arbetet. Detta i kombination med att Statens energimyndighet också utvecklar nya arbetssätt, nu senast i form av gemensamma insatsprojekt och funktionen Regional utvecklingsledare (RUL) gör att den nya överenskommelsen behöver vara dynamisk och kopplad till en tydlig styrstruktur.

Överenskommelsen som föreslås gälla under fyra år reglerar syfte och övergripande mål för verksamheten, organisation och styrning, styrgruppens uppgift och ansvar samt uppföljning, utvärdering och uppsägning av överenskommelsen.

Bilagan till överenskommelsen

Till överenskommelsen finns en bilaga som reglerar det som utifrån politiska inriktningsbeslut kan komma att förändras över tid. Exempelvis fördelning av gemensamma resurser, arbetsgång mm. Bilagan beskriver de finansiella och personella resurser som behövs för att skapa förutsättningar för att genomföra samverkansöverenskommelsen. Medan överenskommelsen gäller över en fyraårsperiod är bilagan giltig ett år i taget och ska kunna ändras i samband med att beslut tas i styrgruppen om ny verksamhetsplan som i sin tur tas fram utifrån den politiska viljeinriktningen inom ramen för samverkansöverenskommelsen. Anledningen till detta är förutsättningarna kan variera över tid beroende på att statsbidragets storlek kan ändras eller att politiska inriktningsbeslut medför att större eller mindre resurser behöver tillföras det gemensamma arbetet. Bilagan beskriver gemensamma resurser kopplade till överenskommelsen, roller, årsplanering samt resursfördelning.

Överenskommelsens första år

Gällande överenskommelse bygger på att värdkommuner mot ersättning utför det gemensamma arbetet när det gäller telefonrådgivning, hemsida, kommunikation och projektledning. Ersättning räknas fram genom en fördelningsnyckel som återfinns i överenskommelsens bilaga. Beredningsgruppen har beslutat att den gemensamma budgeten ska vara den samma för år 2018 som för år 2017, det vill säga 3.001.000 kr.

Syftet är att möta det politiska medskicket att så mycket som möjligt ska göras i samverkan.

För att göra kommunernas planering så förutsägbara som möjligt i samband med övergången till den nya överenskommelsen kommer förutsättningarna avseende personella resurser i värdkommunerna och resursfördelning mellan kommunerna följa samma fördelningsprincip som för år 2017. Utifrån dessa förutsättningar och inriktningsbeslut från Storsthlm styrelse ska styrgruppen för samarbetet under hösten ta fram en verksamhetsplan för år 2018.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i Storsthlm styrelse. Storsthlm överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till Storsthlm.

Beslut om antagande av överenskommelsen är att likställa med undertecknande.

Överenskommelsen börjar gälla den 1 januari 2018.

Svarsperiod

Storsthlm önskar få kommunernas ställningstagande senast den 31 oktober 2017 med e-post till registrator@storsthlm.se

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av Thomas Fredriksson, thomas.fredriksson@storsthlm.se

Med vänlig hälsning

Mats Gerda
Ordförande Storsthlm

Madeleine Sjöstrand
Direktör Storsthlm

Bilagor

- Samverkansöverenskommelse för Energi- och klimatrådgivningen i Stockholms län samt Håbo kommun.
- Bilaga till samverkanöverenskommelse avseende Energi- och klimatrådgivningen i Stockholms län samt Håbo kommun.

Samverkansöverenskommelse för Energi- och klimatrådgivningen i Stockholms län samt Håbo kommun.

Samverkansöverenskommelsens innehåll

Denna överenskommelse fastställer:

1. Parter
2. Syftet med EKR
3. Verksamhetsmål för EKR
4. Organisation och styrning
5. Resursfördelning
6. Styrgruppens uppgift och ansvar
7. Storsthlm's uppgift och ansvar
8. Arbetsgång
9. Ändrade förutsättningar
10. Uppföljning och utvärdering
11. Samverkansperiod och uppsägning

Parter

1 § Parter i denna överenskommelse är Storsthlm, kommunerna i Stockholms län och Håbo kommun.

Syftet med samarbetet

2 § Syftet är att stödja en fungerande och kostnadseffektiv kommunal energi- och klimatrådgivning inom Stockholms län. Målsättningen är att skapa förutsättningar för en effektiv användning av de resurser som tillfaller kommunerna i Stockholms län samt Håbo kommun för EKR-verksamhet via statsbidrag. Samarbetet ska sträva efter att skapa förutsättningar för insatser som bidrar till att minska regionens negativa klimatpåverkan mer än vad som skulle kunna åstadkommas utan mellankommunalt samarbete.

3 § Målet för verksamheten är att genom rådgivning och projektverksamhet främja 1. en effektiv och miljöanpassad användning av energi, 2. en minskad klimatpåverkan från energianvändningen, 3. att riksdagens energi- och klimatpolitiska mål nås, och 4. att de samverkande parternas mål för energi- och klimatområdet nås.

4 § Målgruppen för rådgivningen är privatpersoner, hushåll, företag och organisationer. Särskilt fokus ska läggas på de målgrupper som Statens energimyndighet anger som lokalt och regionalt prioriterade.

Avgränsningar

5 § Samarbetet omfattar endast energi- och klimatrådgivning som är reglerat via förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

6 § Varje samverkanspart har fullt eget ansvar för att ansöka om och redovisa mottaget statsbidrag för EKR-verksamheten gentemot staten.

Organisation och styrning

7 § Storsthlm styrelse har det övergripande ansvaret för inriktningen på de aktiviteter som bedrivs inom ramen för denna samverkansöverenskommelse. Inriktningen fastslås årligen med utgångspunkt i de samverkande parternas prioriteringar och de av staten angivna förutsättningarna för statsbidraget.

8 § Det operativa arbetet som bedrivs inom samarbetet leds av en styrgrupp utsedd av Storsthlm styrelse. Ledamöterna till styrgruppen ska nomineras av kommundirektörerna i de kommuner som anslutit sig till denna samverkansöverenskommelse.

9 § Ledamöter som nomineras till styrgruppen ska vara en chef eller nyckelperson med beslutsmandat i den hemkommun som har ansvar för genomförandet av det lokala miljö och/eller energi- och klimatarbetet.

10 § Styrgruppen ska bestå av sju ledamöter från de samverkande kommunerna. Stockholms stad och Storsthlm representeras av vardera en ledamot i styrgruppen. En ordförande för styrgruppen ska utses av Storsthlm styrelse på förslag av kommundirektörerna i de samverkande kommunerna.

Styrgruppens uppgift och ansvar

11 § Styrgruppens ansvar ska vara att säkerställa att verksamheten inom ramen för denna samverkansöverenskommelse drivs i linje med inriktningsbeslut som har fattats av Storsthlm styrelse och i överensstämmelse med gällande regelverk för EKR-verksamheten. Styrgruppen ska årligen fatta beslut om verksamhetsplan utifrån inriktningsbeslutet.

12 § Styrgruppen beslutar, med utgångspunkt i styrelsens inriktningsbeslut, om budget och verksamhetsplan för de gemensamma insatserna. Styrgruppen beslutar även om vem eller vilka som ska genomföra de insatser och funktioner som ska tillhandahållas inom ramen för samarbetet och som ingår i verksamhetsplanen.

13 § Styrgruppen ansvarar för att det sker en koordinering av de samverkande kommunernas ansökningar om bidrag till EKR inför varje utlysningstillfälle som Statens energimyndighet anordnar.

Storsthlms uppgift och ansvar

14 § Storsthlm ansvarar för att stödja samarbetet genom att bistå med administrativt stöd för hanteringen av överföringar av medel mellan parterna i överenskommelsen. Storsthlm bistår även samarbetet genom stöd till styrgruppens arbete och i samband med Storsthlms styrelses ärendehantering.

Resursfördelning

15 § Styrgruppen ska inför varje verksamhetsår föreslå hur stor andel av de samlade resurserna (statsbidrag i enlighet med SFS 2016:385) som tillfaller de samverkande kommunerna och som ska användas till gemensamma insatser respektive lokala insatser. Förslaget ska möjliggöra genomförandet av styrelsens inriktningsbeslut. Varje kommun som är part i samverkansöverenskommelsen ska tillgängliggöra motsvarande andel av det egna statsbidraget till de gemensamma insatserna. Se bilaga.

Arbetsgång

16 § Arbetet ska bedrivas i en process som har sin utgångspunkt i de utlysningsperioder som anges för statsbidraget till EKR. Inriktningsbeslut för det kommande verksamhetsåret ska fattas av Storsthlm's styrelse innan utlysningen av statsbidraget öppnas. Detta för att möjliggöra koordinering av de samverkande kommunernas ansökningar om statsbidrag inför det kommande verksamhetsåret. Se bilaga.

Ändrade förutsättningar

17 § Styrgruppen ska meddela Storsthlm's styrelse i de fall förutsättningarna för att genomföra verksamhetsplanen ändras i sådan omfattning att inriktningsbeslutets målsättning med samverkan inte är möjlig att nå.

Om styrgruppen inte kan nå enighet i en fråga ska denna hänskjutas till Storsthlm's styrelse.

Uppföljning och utvärdering

18 § Styrgruppen ansvarar för att den verksamhet som genomförs gemensamt årligen följs upp och redovisas för Storsthlm's styrelse. Styrgruppen ska även årligen redovisa de gemensamma insatsernas måluppfyllelse för Storsthlm's styrelse inför styrelsens beslut om fortsatt inriktning på verksamheten.

Samverkansperiod, uppsägning och förlängning

19 § Denna överenskommelse reglerar samverkan mellan parterna om kommunal energi- och klimatrådgivning (EKR) under perioden år 2018 till och med år 2021 eller till dess att överenskommelsen avbryts på initiativ av de medverkande parterna alternativt att regelverket för EKR-verksamheten på avgörande sätt ändras.

20 § Kommunens beslut om antagande är att likställas med undertecknande av överenskommelsen. Protokollsutdrag skickas till Storsthlm.

21 § Den part som vill lämna överenskommelsen ska anmäla detta till Storsthlm's styrelse senast sex månader innan ett nytt verksamhetsår inleds.

Bilaga till samverkansöverenskommelse avseende Energi- och klimatrådgivningen i Stockholms län samt Håbo kommun.

Om bilagan

Denna bilaga beskriver de finansiella och personella resurser som behövs för att skapa förutsättningar för att genomföra samverkansöverenskommelsen avseende Energi- och klimatrådgivningen, nedan benämnt EKR. Medan överenskommelsen gäller över en fyraårsperiod från och med år 2018, är denna bilaga giltig ett år i taget och ska kunna ändras i samband med att beslut tas i styrgruppen om kommande års verksamhetsplan inom ramen för samverkansöverenskommelsen. Anledningen till detta är att förutsättningarna kan variera över tid beroende på att statsbidragets storlek kan ändras eller att politiska inriktningsbeslut medför att större eller mindre resurser behöver tillföras det gemensamma arbetet. Denna bilaga beskriver gemensamma resurser kopplade till överenskommelsen, värdkommunernas roll, årsplanering, resursfördelning samt funktionen Regional utvecklingsledare (RUL).

För att göra kommunernas planering så förutsägbara som möjligt i samband med övergången till den nya överenskommelsen kommer förutsättningarna avseende personella resurser i värdkommunerna och resursfördelning mellan kommunerna följa samma fördelningsprincip som för år 2017. Utifrån dessa förutsättningar och inriktningsbeslut från Storsthlm styrelse ska styrgruppen för samarbetet under hösten år 2017 ta fram en verksamhetsplan för år 2018.

Gemensamma resurser kopplade till överenskommelsen

Den gemensamma basverksamheten består för närvarande av följande områden:

- Stöd till projekt och aktiviteter
- Gemensamma målgruppspecifika projekt och aktiviteter
- Gemensam webbplats www.energiradgivningen.se
- Gemensam telefonrådgivning

Styrgruppen ska under hösten år 2017 i verksamhetsplanen för år 2018 beskriva vilka insatser som ska genomföras inom respektive område och om ytterligare områden ska kopplas till det gemensamma arbetet. För den operativa driften av det gemensamma arbetet har styrgruppen till sitt förfogande projektledare som är baserade i värdkommunerna som för år 2018 kommer att vara Botkyrka, Huddinge och Stockholm som ska tillhandahålla projektledartjänster.

Värdkommunerna ska ersättas för insatser enligt den i denna bilaga angivna resursfördelning om 3.001.000 kr det vill säga samma som 2017 års budget och

som överenskommit i samband med överenskommelsens undertecknande. I verksamhetsplanen kommer även omfattningen av insatser inom de fyra ovanstående delarna inom basverksamheten att redovisas. För att värdkommunerna ska kunna planera bemanning för år 2018 ska följande fördelning av tjänster bemannas och ersättas enligt resursfördelningsprincipen i denna bilaga.

- Botkyrka: 50% tjänst, delprojektledare
- Huddinge: 200% tjänst, delprojektledare
- Stockholm: 50% huvudprojektledare, 50% bitr. huvudprojektledare.

Huvudprojektledarens ansvar:

- Säkerställa genomförandet av verksamhetsplanen för och kommunicera eventuella avvikelser till styrgruppen.
- Ansvara för att den beslutade budgeten följs.
- Administrera och kalla till styrgruppsmöten.
- Stödja styrgruppen i arbetet att koordinera de samverkande kommunernas ansökningar om EKR bidrag från Statens energimyndighet.
- Vara föredragande vid styrgruppsmöten, lägesrapportering och uppföljning av projekt.
- Genomföra kontinuerliga avstämningar med styrgruppens ordförande.
- Säkerställa att kvalitetssäkring sker av projektplaner, rapporter och föredragningar.
- Leda arbetet med att ta fram samarbetets verksamhetsplan, tertialuppföljningar och årsrapport.
- Leda arbetet med att ta fram underlag för att kommunicera energi- och klimatrådgivningens arbete på webbplatsen.

Projektledares ansvar:

- Genomföra de av styrgruppen tilldelade områden/projekt enligt beslutad verksamhetsplan.
- Rapportera till huvudprojektledaren.
- Delta i arbetet med den övriga gemensamma basverksamheten i mån av tid.

Ekonomiska resurser

Den ekonomiska omslutningen för basfunktionerna kommer under år 2018 vara 3.001.000 kr, det vill säga samma som för verksamhetsår 2017. Styrgruppen har möjlighet att besluta om att allokera mer resurser till det gemensamma arbetet.

Årsplanering

Tertial 1

Föregående verksamhetsår följs upp och utvärderas i den omfattning som styrgruppen beslutar och resultatet av det arbetet läggs därefter till grund för ett nytt inriktningsbeslut i Storsthlm styrelse.

Tertial 2

Planeringen för varje verksamhetsår startar efter att Storsthlm styrelse har tagit ett inriktningsbeslut för det kommande verksamhetsåret. Beslutet ska vara grundat i en analys och utvärdering av tidigare års aktiviteter som genomförts av samarbetet. Inriktningsbeslutet ska dels ge en indikation på omfattningen av det gemensamma arbetet och dels spegla hur EKR samarbetet kan samverka med kommunernas övriga klimat- och energiarbete.

Tertial 3

Styrgruppen har utifrån inriktningsbeslutet i uppgift att under tertial 3 ta fram en verksamhetsplan för kommande verksamhetsår. Den tar hänsyn till både politiska ambitioner samt Statens energimyndighets krav i samband med utlysning som kan gälla åtaganden att delta i insatsprojekt eller andra av myndigheten anordnade aktiviteter.

Styrgruppen ska även koordinera de samverkande kommunernas ansökningar om EKR bidrag från Statens energimyndighet samt besluta om personella resurser och budget som ligger i linje med inriktningsbeslutet och myndighetens krav.

Storsthlm roll

Storsthlm bereder ärenden rörande samverkansöverenskommelsen till Storsthlm styrelse. Storsthlm ansvarar även för att tillhandahålla stöd för det administrativa och ekonomiska förfarandet kring samverkansöverenskommelsen. Storsthlm har inget ansvar gentemot kommun/-ers egna avtal med leverantörer för genomförande av kommunspecifika lokala aktiviteter oavsett vad leverantören och enskild kommun föreskriver i överenskommelse dem emellan.

RUL

Storsthlm fungerar som regionens Energikontor och genom det ansvarar för funktionen Regional utvecklingsledare (RUL), som har till uppgift att stötta och coacha länets samtliga energi- och klimatrådgivare. RUL har inte till uppgift att operativt utföra arbete som åligger kommunerna enligt utlysningvillkoren för EKR. Energikontoret avser att för år 2018 ansöka om bidrag för funktionen Regional utvecklingsledare. RUL:s uppgifter under år 2018 kommer planeras utifrån styrgruppens verksamhetsplan samt den beskrivning av RUL uppdraget som Statens energimyndighet tagit fram. RUL ska utgöra ett strategiskt stöd för kommunernas EKR samt fungera som en coachande stödfunktion, anordna utbildningar, hålla nätverksträffar, driva och medverka i insatsprojekt mm.

RUL ska även vara kontakt- och informationsbärare mellan Statens energimyndighet och EKR.

Resursfördelning

Fördelningen grundar sig på samma fördelningsprincip som för år 2017 och att den totala avgiften till den gemensamma samverkan blir totalt 3.001.000 kr. Beloppen kan förändras beroende på om bidragsnivåerna ändras av Statens energimyndighet eller om kommuner väljer att inte ingå i samverkansöverenskommelsen.

Kommun	Andel av gemensamma kostnader år 2017	Avgift gemensam basverksamhet EKR 2018 (kr)
Botkyrka	0,044	130 742
Danderyd	0,024	73 076
Ekerö	0,019	56 032
Haninge	0,056	168 331
Huddinge, Salem, Tyresö	0,110	330 824
Håbo	0,014	43 425
Järfälla	0,051	154 322
Lidingö	0,033	98 524
Nacka	0,074	222 495
Norrtälje	0,050	151 287
Nykvarn	0,007	20 312
Nynäshamn	0,019	56 032
Sigtuna	0,025	74 009
Sollentuna	0,049	145 684
Solna	0,057	169 965
Stockholm	0,101	303 509
Sundbyberg	0,024	71 675
Södertälje	0,041	124 205
Täby	0,059	177 669
Upplands Väsby	0,027	80 547
Upplands-Bro	0,017	51 130
Vallentuna	0,027	80 547
Vaxholm	0,009	26 615
Värmdö	0,032	95 255
Österåker	0,032	94 788
	Total budget (SEK) för gemensamma basfunktioner EKR:	3 001 000